

VAISENHUSIANERBLADET

UDGIVET AF FORENINGEN:

„DET GODE MINDE“

Nr. 8.

København, August 1907.

5. Aarg.

Den store Udflugt

Søndag den 18. August til Udstillingen i Lund.

Programmet er i Korthed følgende:

- Kl. 7³/₄. Mødested Havnegade. (Hjørnet ved Nyhavn).
- 8. Afgang med den af Foreningerne lejede Dampers »Saltholm«.
 - 9³/₄. Ankomst til Malmø. Fra Havnen spadserer Deltagerne til Hippodromen, hvis mægtige Lokaler udelukkende er forbeholdt Foreningerne, og hvor
 - 10¹/₂. den medbragte Frokost spises.
 - 12¹/₂. Afgang med Ekstratog til Lund.
 - 12³/₄. Ankomst til Lund.
 - 1—2. Besøg i Lunds Domkirke, hvor Krypten vil blive forevist af Kirkebetjeningen.
 - 2—5. Besøg paa Udstillingen.
 - 5¹/₂. Afgang fra Lund.
 - 6. Middag i Hippodromen, bestaaende af: Smør, Ost - Kogt Lax - Lammesteg med Gemyser - Is.

Spisningen vil foregaa dels paa Gulvet, dels i Logerne i det store amfiteatraliske Lokale, der giver en langt større Samling paa Selskabet, end man er vant til i vore hjemlige Selskabslokaler. Musikken vil faa Plads i en særligt dertil indrettet Loge.

Efter Middagen Dans til Kl. ca. 10.

Kl. 10¹/₄. Afgang med »Saltholm« fra Malmø.

- 12. Ankomst til Havnegade.

Prisen for denne Tur — Dampers, Jernbane, Besøg i Domkirken og paa Udstillingen, samt Middagen i Malmø — er kun Kr. 4,50 for Medlemmer. Besøgende betaler 5 Kr.

Der vil blive sørget for Sange ved Bordet; iøvrigt er Ordningen truffet med det for Øje, at give den enkelte Deltager den størst mulige Frihed indenfor den nødvendige Ramme, og der vil være Tid nok til at se sig om saavel i Malmø som i Lund.

For det Tilfælde, at nogle af Deltagerne kunde ønske ikke at medtage Frokost, kan denne serveres à Kr. 1,50 i Hippodromen i Malmø.

Tegningen, som er bindende og slutter den 10. August, foregaa hos Hr. Soph. Jensen, Købmagergade 32. *Bestyrelsen.*

Smaa Erindringer fra det gamle Vajsenhus.

«Ak, ingensteds er Roserne saa røde,
og ingensteds er Tornene saa smaa,
og ingensteds er Dunene saa bløde,
som de vor Barndoms Uskyld hvilte paa.»

SKONT vor Barndom tidlig var formørket ved Tabet af vor Fader eller begge vore Forældre, tror jeg dog, de allerfleste Vajsenhusianere vil være enige med mig i, at vor Skoletid var en lykkelig Tid, hvorfra vi bevarer mange »gode Minder« om en human og kærlig Undervisning og Vejledning og om et godt Kammeratskab.

Jeg skal forsøge at opfriske nogle af disse Minder fra min Skoletid i den gamle Gaard paa Købmagergade. Hvilken herlig stor Gaard med de dejlige skyggefulde Lindetræer paa Legepladsen og langs Skolebygningen. Hvor mange Gange har vi ikke der leget Jordplads-, Kæde- og Storm-Tagfat og om Vinteren »kogt Ærter« paa de lange Glidebaner!

Da jeg i 1865 blev optaget i 1ste Klasse, lededes Undervisningen her af Hr. *Guldbrandsen*, hvem jeg husker som en gammel Mand med sort Kalot paa Hovedet, og i Haanden en stor Pegepind, hvormed han slog i Katedret for at skaffe Stilhed; samme Pegepind brugte han ogsaa til at slaa Drengene med i den flade Haand, naar de havde forset sig. Langs den ene Væg var ophængt store trykte Tavler med Bogstaver og Tal; her blev vi vejledede af de ældre Dreng, de saakaldte Hjælpere og Bihjælpere. I 1ste Klasse havde vi fast Numer; jeg havde Nr. 20. Jeg havde kun Hr. *Guldbrandsen* et Par Maaneder, han døde den Dag Skolen havde Skovtur. Om denne aarlige Skovtur med Kapervogne har nylig en Kammerat fortalt i *Vajsenhusianerbladet* med livlige og sande Farver.

Efter Hr. *Guldbrandsens* Død overtog Hr. *Lange* hans Timer, og jeg nød godt af denne dygtige

Lærers Undervisning i Dansk, Historie og Geografi i alle de følgende Klasser, indtil han i 1871 blev Præst. Hans ejendommelige Væsen og Udtryk morede os Børn meget; han skrev aldrig selv Karaktererne ind i Protokollen, men dikterede disse til Duxen, der havde Plads paa Katedret, medens Hr. Lange selv sad nede i Klassen paa en af Skolebænkene. Hans Kælenavn til de flinke Drengene var »Kamel«. Naar en af disse Drengene skulde have ug, sagde han til Duxen: »Giv ham ug, for han *er* og *blir* og har altid *oæ't* en Kamel«; skulde en Dreng have mg, hed det: »Giv ham meget *godt*, for det var meget *daarligt*«. En Dreng udtalte i sin Oplæsning Ordet Sot som *Sott*, hvorpaa Hr. Lange sagde: »Giv ham godt, for det var *inte* godt; der staar hverken *Sott* eller *Snot*, men *Sot*«.

Engang forelagde han Klassen et Spørgsmaal, som ingen af os kunde besvare; han sagde da til en af de ældre Elever: »Sig du det, Peter«; men Peter var ikke bedre end vi andre, hvorpaa Hr. Lange udbrød: »Der er kun én fornuftig Dreng i Klassen, og han er en Dumrian«.

Naar vi ikke fik ny Lektie, sagde han: »Det gør mig ondt for de flinke Drengene, at vi ikke kommer videre, men vi maa for de *nedriges* Skyld have det samme om igen til næste Gang«. Blev en af de »nedrige« »hørt« og ikke kunde et Ord, sagde han: »Værs'god, du har Ordet; vi andre er lutter Øre, — siger han noget? kan I høre noget? jeg kan ingenting høre«.

Naar Hr. Lange rettede Stil, sad han ved Katedret; den Dreng, der havde skrevet Stilen, stod da ved Siden af; var der mange Fejl, kunde han sige: »17 Fejl, ellers var det godt«. Var det en Hjemmestil, og han syntes at kende den fra en tidligere Tid, hed det: »Ikke skulde du i din Barn-dom have læst noget lignende?«

Historien indprentede han os ved Vendinger som denne: »Imidlertid var Kejser Poul bleven myrdet paa Foranstaltning af sin *elskverdige* Gemalinde Katharina«. Havde vi Hollands Geografi og vi udtalte Floden Schelde som Sjelle, sagde han: »Sielle er en Urtekræmmer paa Amagertorv«.

Hr. Lange var en udmærket Oplæser og lagde megen Vægt paa, at vi skulde læse højt, tydeligt og langsomt, ligesom ogsaa at fremsige Digte med den rette Betoning; han læste undertiden for os, navnlig af *H. F. Ewalds* Roman Johannes Falk og *Hostrups* Tordenvejrr; jeg husker endnu Tonefaldet i *Fru Ribolts* Repliker: »Aa, mit Ho'de, mit stakkels Ho'de.« Da han tog sin Afsked fra Skolen, forærede

vi ham et Gruppebillede af 5te Klasse, og han holdt en meget smuk Afskedstale til os.

Hvis Hr. Lange, der nylig har taget sin Afsked som Præst i Døllefjelde, hvor han har virket i 25 Aar, skulde faa disse Optegnelser i Hænde, vil han forhaabentlig med et Smil genkende noget af sig selv fra sine yngre Dage, og med Venlighed tænke paa de Elever, der bevarer ham og hans Lærergerning i taknemmelig Erindring. —

I 2den Klasse begyndte vi at lære Engelsk, i 3die Klasse Tysk; vi havde i disse Fag Hr. *Trenckner*, en udmærket dygtig Videnskabsmand, som endog kunde Arabisk og Sanskrit (han udgav i London en Bog om Sanskrit). Han havde stor Kærlighed til Vajsenhuset og testamenterede Skolen en Sum Penge.

Da jeg havde gaaet 1 Aar i hver af de 3 første Klasser, var det bestemt, at jeg skulde op i 4de, som dengang var den øverste (først i 1871 oprettedes 5te Klasse), men min 10 Aar ældre Broder, som ogsaa er Vajsenhusianer og stod i høj Gunst hos den daværende Forstander, Justitsraad Rung, blev enig med ham om, at jeg var for ung til at komme op i 4de Klasse, hvorfor jeg blev et Aar endnu i 3die, til Gengæld skulde jeg saa lære at spille Violin. Jeg var ikke synderlig glad for at skulle gaa et Aar til i samme Klasse, men det var sikkert ganske rigtigt, og at jeg kom til at lære at spille, er jeg meget taknemmelig for; skønt jeg ikke senere har haft anden Undervisning i Musik, har jeg dog haft megen Glæde deraf. Den gode gamle Sanglærer Hr. *Lund* (Kantor ved Helligaandskirken, dengang Kammerassessor, død som Justitsraad) havde allerede den Gang Sans for Musikens forædlende Indflydelse paa Børn og unge Mennesker, og jeg er sikker paa, at mangen gammel Elev er ham taknemmelig for hans Undervisning i Violinspil. Vi lærte Operamelodier, Danse og Duetter. I min Tid var der mange Drengene, som spillede rigtig godt; vi besørgede selv Musiken til vore Dansetimer paa Skolen; jeg har mange Gange spillet til Dansen. Enkelte Drengene lærte at blæse Horn, saa de kunde blæse Signaler paa vore Skovture.

Vajsenhuset har tidlig haft Syn for det nyttige i at undervise i »Sløjd«. Paa Drejerskolen var Hr. *Peschcke* Lærer, paa Bogbinderskolen Hr. *Thortsen*, som senere tillige blev Skrivelærer.

Om Justitsraad *Rung* som Inspektør og Forstander er der i Vajsenhusianerbladets første Aargang skrevet saa udførligt, at jeg næsten intet vil kunne tilføje; jeg husker ham som en lille venlig

Mand; en Gang om Ugen var han 1 Time i Klassen; da gennemgik han Protokollen, formanede de mindre heldige og opmuntrede de flinke Dreng; han havde en egen Maade at opspile og se ind i Øjnene, og hans Kærtegn var smaa Dask paa Kinden. Da han døde 1868, var der stor Sorg, Eleverne lagde en Sølvkrans paa hans Kiste.

Vi blev glade, da Hr. Exner, som var gift med hans Datter, blev hans Efterfølger; han havde været vor Lærer og vedblev at undervise i Religion; han spillede godt Violin og lærte os flere Salmemelodier. Naar han saa en Dreng med Hænderne i Lommen, sagde han: »Sikken en S. . . .« (han sagde kun »S«, Resten maatte vi selv tænke os); Hænderne kom hurtigt op; vi maatte aldrig le af et dumt Svar eller af mindre begavede Kammerater.

Han indførte i de sidste Par Aar, jeg gik i Skolen, større Udflugter med øverste Klasse; saaledes var vi en Gang i Roskilde og besaa Domkirken; næste Aar skulde vi have været til Frederiksborg, men det blev ikke til noget: en Sommermorgen var den Lærer, vi skulde have haft i 1ste og 2den Time, bleven syg, og vi blev enige om at benytte Tiden til at gaa i Vandet; hele Klassen forlod da uden Tilladelse Skolen; da vi igen viste os, var Hr. Exner for Alvor vred (selvfølgelig med god Grund), og som Straf blev Turen til Frederiksborg opsat til næste Aar; men da var jeg udgaaet af Skolen. I et Par Aar havde jeg sammen med en Kammerat det Hverv, hver Uge at indskrive 5te Klasses Karakterer i Karakterbøgerne og hver 4de Uge at sammentælle disse og foretage Omflytningerne; som Løn herfor fik vi enten en Bog eller en Parterrebillet til det kgl. Theater; jeg saa saaledes paa det gamle Theater: »Capriciosa«, »Elverhøj«, »Don Juan«, »Barberen i Sevilla«. Hr. Exner var en stor Ynder af Holberg og citerede ham ofte. Det sidste Aar, jeg gik i Skole, havde han bestemt, at jeg skulde have Holbergs Komedier i Præmie, men han havde formodentlig ikke tænkt paa, at Direktionen havde ønsket, at Eleverne som sidste Præmie skulde have en religiøs Bog, hvorfor jeg fik Mynsters Betragtninger. Nogen Tid efter blev jeg kaldt op til Hr. Exner. »Du skal have Holbergs Komedier alligevel«, sagde han og forærede mig til min store Glæde Bogen. — Hr. Exners humane og ædle Karakter er skildret her i Bladet efter hans Død, og vor Formand, *Frederik Petersen*, talte ved Afsløringen af hans Mindesmærke saa smukt og sandt, at alle vi, der havde kendt Exner i hans kraftige Manddomsalder, følte os grebne

deraf. (I Parenthes bemærket vil jeg opfordre Hr. Fr. Petersen til at offentliggøre denne Tale i Vajsenhusianerbladet). *)

(Sluttes.)

Fondet til Opførelse af
»Det gode Minde«s eget Hjem
(Stiftet af Hr. Forstander Gandrup)

Kapitalen er nu Kr. 2,019.23

Bidrag modtages fremdeles med Taknemmelighed; ligledes gerne nye Indmeldelser af Bidragydere. BESTYRELSEN.

VAJSENHUSIANA.

Søndag den 7. Juli foretoges en Cykletur til Nordsjælland, begunstiget af udmærket Vej. Starten foregik Kl. 9 $\frac{1}{2}$ fra St. Hans Torv, og de ca. 10 Medlemmer, der var mødte (hvorfor var der for Resten ikke flere med?), nød rigtigt den dejlige Tur ad Strandvejen, som paa den Tid endnu var uberørt af den sædvanlige Søndagsfærdsel. Ved Rungsted stoppede vi op for at faa en Bid Brød, hvorefter Kursen sattes mod Hørsholm, hvis Skønhed vi nød tilligemed en Kop Kaffe. Turen gik derefter, med diverse Ophold paa de mest idylliske Steder, gennem Rudeskov til Holte og Søllerød, ved hvis smukke Sø vi nød de sidste Indtryk af det smilende danske Landskab, forinden vi atter hastede til Byen, oplivede af den friske og dejlige Tur.

»En af dem«.

Sommermøderne

afholdes den 1. August paa St. Mariedal og den 15. og 29. August i Esplanadepavillonen i Grønningen (ud mod Kastellet). Mødetid: Kl. 9. B. F. D. S.

D. g. M.s Fane.

Naar Foreningen næste Aar fejrer sin Halvhundredaarsfest, vilde det da ikke være smukt, om vi samtidig kunde indvie vor egen Fane, som skænket af Damerne og bærende den historiske Dato vilde være et Minde og et Samlingsmærke for Fremtidens Vajsenhusianerforening.

Tilbud om Bidrag og Samarbejde bedes venligst adresseret til:

Fru A. Petersen, Nyvej 10 B ⁴ .	Fru Agnes Jensen, Thorvaldsensvej 24 ² .	Fru J. Søndebro, Frejsgade 5.
Frk. Julie Moberg, Forhaabningsh. Allé 30 ²	Frk. Agnes Bach, Blaagaardsgade 9 ² .	Frk. Laura Hansen, Blegdamsvej 108 ¹ .

Alle Forenings-Meddelelser sendes til Formanden, Hr. Fuldmægtig *F. Petersen*, Nyvej 10 B⁴. V.

Meddelelser til »Vajsenhusianerbladet« sendes enten til Formanden eller til Hr. *Johs. Madsen*, Bjelkes Alle 44, L.

Se Bagsiden!

*) Jeg beklager, at jeg ikke kan efterkomme denne Anmodning, da nævnte Tale aldrig har været skrevet. F. P.

**Aktieselskabet
Nordisk Brandforsikring,
København.**

Garantikapital: 4 Millioner Kroner
overtager
Brandforsikring og Indbrudsforsikring til billigste, faste Præmier og paa kulanteste Betingelser.

Hovedkontor: Rømersgade 3.

Rejseartikler.

Udlejning af Kufferter
i alle Størrelser.

Agerbundsens,

Krystalgade 3.

Telefon 8239. Telefon 8239.

Vilh. Hansen & Co.

Materialhandel.

Tapet- og Farvehandel.

== Telefon 3017. ==

30 Nørrebrogade 30.

København N.

Thorvald Bergs Eftf.

Indehaver: **SOPHUS JENSEN**

Børnedragter.

Købmagergade 32. Telf. 3740.

**Anna Sheyes
Papirhandel.**

Lykønskingskort, Album,
Æskepost, Visitkort,
Billedbøger, Spil, Rammer etc.
Gothersgade Nr. 147.

Telefon 32,742 x.

Ligeved Farimagsgade.

Charcuteriforretningen
(J. D. Beauvais)

ved **Robert Larsen,**
Vimmelskaftet 47.

Største og fineste Udvalg i

**Paalæg, Conserves &
Delikatesser.**

Telefon 5779.

George Ogilvie's

Cigar- & Tobaksforretning

Herluf Trollesgade 18.

Telefon 24017.

**Bemærk: Altid stort Udvalg af
alle Slags Kort.**

Tag

Slægt og Venner

med til Lund.

Villiam Galleesen.

**Kokes
&
Briket
Import**

12. Ved Stranden 12.

Gaa til **Søren Justsen,**

Køhler & Frost's Eftflg.

Pilestræde Nr. 46,

Telefon 22373 y

og køb Dem et nyt **Uhr**

eller lad det gamle reparere.

Forretn. grundl. 1815.

Billige Priser.

DET FORENEDE DANSKE
LIVSFORSIKRINGSAKTIESELSKAB

HAFNIA

tegner livsvarige Livsforsikringer,
Kapitalforsikringer og Livrenter
ved dets herværende Generalagent:

JENS EMIL JUHL,

Nygade 4. — Telefon 3326.

Kontortid 9—4.

Træftes personlig 9—11 og 3—4.

**Hvem
avertorer
her
?**

Nærværende Nr. er indleveret paa Post-
huset den 31. Juli.